

Zaštita rasada paprike, paradajza i krastavca

Proizvodnja rasada je sigurno jedan od važnijih segmenata u gajenju ovih kultura, jer samo ako se proizvede zdrav i jak rasad može se očekivati odgovarajući prinos i kvalitet. Greške u proizvodnji rasada teško se ili gotovo nikako ne mogu nadoknaditi kasnije, u toku vegetacije.

Proizvodnja rasada počinje izborom odgovarajućeg hibrida povrća, pripremom supstrata za sjetvu, i sjet-

vom. U prostoriji za proizvodnju rasada potrebno je obezbjediti odgovarajućih uslove za nicanje biljaka, kao što su optimalna temperatura i vlažnost. Broj izniklih biljaka zavisice od navedenih uslova i od klijavosti samog sjemena. Nakon nicanja, mlade biljčice su često izložene napadu velikog broja štetnih insekata i prouzrokovala bolesti, i neophodno ih je na pravi način zaštititi.

Sl. 1. Pretjerano zaliven rasad

Jedna od čestih grešaka u proizvodnji rasada je njegovo pretjerano zalivanje. Osim što forsira razvoj

plitkog korenovog sistema zbog kojeg će biljka stalno patiti i loše eksploatisati vodu, često i preko-

mjerno zalivanje dovodi do pojave polijeganja rasada. Prouzrokuju ga patogene gljivice iz rodova *Rhizoctonia* spp., *Pythium* spp., *Phytophthora* spp., koje se nalaze u površinskom sloju zemljišta i intenzivno se razvijaju baš u ovakvim vlažnim uslovima.

Prvi simptomi su omjekšavanje i nekroza prizemnog dijela stabla koja se brzo širi prema vrhu i korjenu biljčice, obuhvatajući nježno stablo. Zbog onemogućenog protoka vode i hranljivih materija dolazi do polijeganja, tzv. „topljenja« rasada. Parazit se velikom brzinom širi i na

susjedne zdrave biljke i u povoljnim uslovima zahvata veći dio rasada, prouzrokujući njegovo propadanje i stvaranje golih mjesta u leji.

Da bi se spriječila ova pojava, u proizvodnji rasada treba koristiti samo dezinfikovano seme i dezinfikovani supstrat, a biljkama obezbjediti umjereno zalivanje, dovoljno svjetlosti, kao i redovno provjetranje leja. Ukoliko se bolest ipak pojavi oboljele biljke treba počupati i ukloniti, a gola mjesta i sve okolne biljke temeljno oprskati fungicidom.

Sl.2. Nekroza na prizemnom djelu stabla

Prvo zalivanje fungicidima treba obaviti odmah poslije sjetve. U tu svrhu mogu se koristiti preparati Previcur 607 SL (u koncentraciji 0,25%) i Previcur Energy (0,15%). Rastvorom ovih sredstava zalivaju se biljke i sâmo zemljište oko biljaka. Na taj način uništavamo gljivice

koje mogu izazvati polijeganje i propadanje biljaka.

Drugo zalivanje treba obaviti kada biljke imaju 10-ak cm visine, ili posle pikiranja, sa istim sredstvima. Pri ovom tretmanu može se dodati

Confidor 200-SL ili Actara 25 WG, za zaštitu od insekata.

Treće zalivanje kombinacijom istih sredstava obavlja se prilikom rasa-

đivanja kako bi se koren dobro natopio i zaštitio. Ovako pripremljen rasad lakše će se ukorjeniti i bolje podnijeti stres pri iznošenju na stalno mjesto.

Sl.3. Dobro razvijen rasad krastavca

Često se dešava se da rasad napadnu puževi. Oni oštećuju lisno tkivo grickajući ga i praveći na njemu mnogobrojne otvore. Čim se primijete oštećenja može se primijeniti preparat Pužomor – rasipanjem granula oko biljaka, po ivicama leje, ili između redova, ali ne direktno na biljke. Takođe je

korisno taj prostor posipati pepelom od drveta koji puževima oduzima sluz i dovodi do njihove dehidracije.

Rasad koji je na ovaj način sačuvan i pripremljen imaće dobro razvijen korjen i stablo i moći će da obezbijedi visok prinos i kvalitet.

Sl.4. Rasad paprike spreman za sadnju na stalno mjesto

Dragana Radunović, dipl. ing. polj.

Stručni saradnik za zaštitu bilja